

Η ερειπωμένη Μονή της Παναγίας Αψινθιώτισσας (Ιωάννης Ηλιάδης, Διευθυντής Βυζαντινού Μουσείου και Πινακοθήκης Κύπρου)

/ [Πεμπτούσια](#)

Σύμφωνα με την τοπική παράδοση, το μοναστήρι πήρε το όνομα του από ένα θάμνο, την αψινθιά που σκέπαζε καλά το στόμα της σπηλιάς μέσα στην οποία κάποιος καλόγηρος έκρυψε την εικόνα της Παναγίας για να την σώσει από την καταστροφική μανία των εικονομάχων. Μετά από χρόνια όταν έγινε η αναστήλωση των εικόνων, οι κάτοικοι της γύρω περιοχής έβλεπαν ένα παράξενο φως να λάμπει στο σημείο αυτό του βουνού. Βρήκαν την εικόνα και έκτισαν λίγο πιο κάτω ένα μοναστήρι στο όνομα της Παναγίας.

Εκτός την τοπική παράδοση, δεν υπάρχουν πηγές για την ιστορία του μοναστηριού με εξαίρεση τα ερείπια του, οι μελέτες των οποίων τοποθετούν χρονικά την ίδρυση του μοναστηριού στα τέλη του 11 ου αιώνα. Η Ιερά Μονή της Παναγίας της Αψινθιώτισσας είναι γνωστή και ως Μονή των Αψινθίων η απλώς Ψηθία.

Η τελευταία ονομασία της ανήκει στην περίοδο της Φραγκοκρατίας και μαρτυρείται από τον γνωστό χρονογράφο Γεώργιο Βουστρώνιο, ο οποίος

αναφέρεται στο μεγάλο πανηγύρι που γινόταν εκεί στις 15 Αυγούστου, ημέρα της Παναγίας κατά την οποία επρόκειτο να παραδοθεί το φρούριο της Κερύνειας στη βασίλισσα Καρλότα με συνωμοσία που έγινε στα 1473.

Την περίοδο της Ενετοκρατίας μαρτυρείται, ότι το μοναστήρι είχε μεγάλη περιουσία στην οποία συμπεριλαμβάνονταν και τα δύο γειτονικά χωριά, το Συγχαρί και το Βουνό. Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας το μοναστήρι έχασε την αυτονομία του, έγινε μετόχι του Πανάγιου Τάφου και εξάρτημα του μοναστηριού του Αγίου Χρυσοστόμου στον Κουτσοβέντη, που βρίσκεται νοτιοανατολικά του μοναστηριού.

Ο Ναός του μοναστηριού είναι εξαγωνικός ναός και κτίστηκε περί τα τέλη του 11 ου αιώνα. Στα τέλη του 14 ου ο Ναός κινδύνευσε να καταρρεύσει, γι αυτό κτίστηκαν εσωτερικά υποστηρίγματα και τόξα για να στηριχθεί ο τρούλος και η αψίδα. Έκτοτε ο Ναός δέχθηκε πολλές επισκευές, προκειμένου να στηριχθεί η αρχική κατασκευή, ενώ το 18 ο αιώνα το μοναστήρι εγκαταλείφθηκε.

Η τράπεζα του μοναστηριού είναι η μοναδική στο είδος της στη Κύπρο, με διαστάσεις 20 επί 5 και καταλήγει σε αψίδα, όπως συμβαίνει συνήθως με βυζαντινές τράπεζες των μοναστηριών, οι δε τοιχογραφίες της χρονολογούνται στο 12 ο - 14 ο αιώνα. Οι τοιχογραφίες αυτές καταστράφηκαν μετά την Τουρκική εισβολή του 1974. Κλάπηκαν επίσης οι εικόνες της Μονής.

Η εκκλησία της Μονής μετατράπηκε σε μάντρα ζώων και τμήματα των τοιχογραφιών που κοσμούσαν την εκκλησία και που αφαιρέθηκαν βάνουσα, εντοπίστηκαν στις αγορές αρχαιοτήτων της Ευρώπης. Σήμερα ο Ναός της Μονής της Παναγίας Αψινθιώτισσας είναι ερειπωμένος.